

sluiting ook is, toch weet nog een mijt in de ruimte onder het halsschild door te dringen. Ik ontdekte dit, bij het bekijken van een leeg halsschild en kon deze zespotige diertjes later bij andere kevers terugvinden. Ze zullen er beschutting, verblijf en voeding vinden, of worden er alleen getransporteerd, wat bij andere kevers meer voorkomt.

De aantallen ♂♂ en ♀♀ liepen niet veel uiteen, wat op een monogame soort wijst.

Bij mooi weer, al vroeg in de lente, gaan zij vooral 's nachts zwermen. Zij kunnen goed vliegen dank zij de grote vliezige achtervleugels. In rusthouding liggen deze iets geplooid en driemaal onder de dekschilden teruggeslagen. Na de bevruchting, die buiten op de stam verloopt, boort het ♀ in de schors een gaatje, waar zij juist door kan en knaagt onder de bast de moedergang, waarin zij in rijen de eieren legt. Moedergang en vraatgangen van de larven vormen figuren, die voor iedere soort karakteristiek zijn en tot bepaalde typen met eigen benamingen worden teruggebracht. Bij de determinatie doen ze goede diensten. Bij de schorskevers is de vraatfiguur niet moeilijk te zien, bij de houtboorders, die dieper in het hout dringen, wordt ze zichtbaar op lengte- en dwarse doorsneden.

De larfjes zijn week, wit, pootloos en blind, naar binnen gekromd. De gangen, die zij boren, zijn niet breder dan de dikste lichaamsring; zij kunnen zich met behulp van pootachtige uitsteeksels op bepaalde segmenten voortbewegen. Evenals bij *Anobium dendrobium* vraagt het uitkleuren van de jonge kever enige tijd. Per jaar verschijnen er twee generaties.

Evenals alle *Anobium*-soorten brengen beide geslachten sexuele loktonen voort: een soort tikken, dat wel op dat van een horloge lijkt. Men vermoedt, dat dit tikken veroorzaakt wordt doordat de bovenkant van de kop snel en krachtig tegen de wand van de gang wordt geslagen. Dit heeft geleid tot de naam van kloptor of klopkever. In Duitsland noemt men hem naast Poch- of Klopfkäfer ook wel Totenuhr, in Engeland deadwatch, in Frankrijk horloge de mort, namen door bijgelovige mensen gegeven, die meenden, dat op die manier aanstaande sterfgevallen werden aangekondigd.

Anobium-soorten komen slechts bij hoge uitzondering in levend hout voor; zij berokkenen

grote schade in reeds verwerkt droog hout: balken in huizen, meubels en beelden. De meeste soorten zijn daarbij nog polyphaag, zij kunnen zich dus in verschillende houtsoorten ophouden. Onze soort is echter monophag en komt uitsluitend in *Clematis* voor, zowel in wilde als gekweekte soorten.

In Europa kent men maar twee soorten, waarvan alleen *Xylocleptes bispinus* inlands is.

Eens zag ik uit het okerkleurige poeder van molm- en boorresten nog een andere kever omhoog krauwelen: *Laemophloeus clematidis* Er., een dof, donker kevertje, ongeveer 2 mm lang, smal en plat, met lange sprietten; kop en halsschild nemen wel de helft van de gehele lengte in, waardoor het achterlijf bij het lopen telkens wat naar links en rechts uitslaat. Het is de, tot nog toe in Nederland maar weinig gevonden parasiet van *Xylocleptes bispinus*, een trage roofkever, die in de gangen jacht maakt op de kevers en de larven. Hij behoort tot de Cuculidae (smalkevers). In Nederland vinden we 9 *Laemophloeus*-soorten, maar de meeste hiervan zijn geïmporteerd met hout, tabak en koloniale waren. *Laemophloeus clematidis* Er. evenwel is een echt inlandse soort.

BOEKBESPREKING

Bosvogels van Midden- en West-Europa, 48 bladz.

Strand- en waadvogels, 48 bladz.

beide geschreven door Dr. Wolfgang Makatsch, voor Nederland vertaald en bewerkt door Dr. M. A. IJsseling, Uitg. Thieme & Cie, Zutphen 1965. Prijs per deeltje f 2,50.

Het zijn vogelgidsjes van zakformaat, dus om mee te nemen. Aan de hand van de gekleurde platen en een korte beschrijving leert men de meest voorkomende vogels kennen. Men vindt er ook bijzonderheden in over levenswijze en voedsel. De boekjes zijn vooral bedoeld voor jonge mensen. K.

Speurtochten in de natuur het hele jaar rond door Harry Wonink, 156 bladz. met talrijke foto's. Uitg. N. Kluwer N.V. Deventer 1965. Ing. f 9,50.

De schrijver vertelt van zijn speurtochten door de Twentse boerschap. Wij hebben hem hier en daar op zijn tocht gevolgd. Hij is een goed waarnemer en prettige causeur, en daarom zullen ook degenen, die Twente nooit bezocht hebben, hem gaarne volgen, vooral ook omdat men allerlei ontmoetingen heeft, die men ook in zijn eigen streek kan hebben. De foto's zijn zeer goed. K.